



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТРЕНІНГОВЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

За загальною редакцією
професора М. В. АФАНАСЬЄВА



УДК 378.147(075)
Т66

Авторський колектив: канд. екон. наук, професор М. В. Афанасьєв – загальна редакція, вступ, п. 4.1; канд. пед. наук, доцент Г. А. Полякова – п. 1.1, 2.1, 2.2, 3.1, додатки А; канд. пед. наук, доцент Н. Ф. Романова – п. 1.1, 2.3, 2.4, 3.2, 3.3, додатки Б, В, Г, Е, Ж, И, К, Л; канд. екон. наук, доцент Ю. Ю. Лола – п. 1.2, 4.5; канд. екон. наук Г. В. Білоконенко – п. 2.6, 4.7, додаток Д; канд. екон. наук, доцент І. Я. Іпполітова – п. 2.5; канд. екон. наук, доцент С. А. Ачкасова – п. 4.2; канд. екон. наук, доцент В. В. Тютлікова – п. 4.3; канд. екон. наук, доцент В. І. Ковальова – п. 4.3; канд. екон. наук, доцент В. М. Лугова – п. 4.4; канд. екон. наук, доцент К. В. Сатушева – п. 4.4; канд. екон. наук, доцент К. М. Азізова – п. 4.6; канд. фіз.-мат. наук, доцент І. Л. Лебедева – п. 4.8; канд. екон. наук О. В. Іваненко – п. 4.1.

Рецензенти: д-р пед. наук, професор кафедри теорії та технології соціальної роботи НПУ ім. М. П. Драгоманова *О. Г. Карпенко*; канд. соц. наук, доцент кафедри соціальної роботи факультету психології КНУ імені Тараса Шевченка *Л. А. Лутва*.

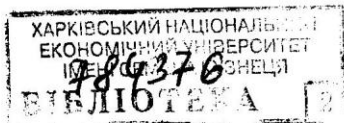
Рекомендовано до видання рішенням ученої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Протокол № 4 від 29.11.2018 р.

**Тренінгове навчання в закладі вищої освіти : навчально-методичний посібник / М. В. Афанасьєв, Г. А. Полякова, Н. Ф. Романова та ін. ; за заг. ред. професора М. В. Афанасьєва. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 324 с.
ISBN 978-966-676-724-3**

Подано матеріали, які знайомлять з особливостями навчання, що будується на основі тренінгових форм, методів, технологій. Розглянуто особливості і специфіку цієї роботи, надано теоретичні та практичні матеріали щодо підготовки і проведення навчальних тренінгів, наведено необхідні для тренінгового викладання форми та методи роботи, що дозволяє вирішувати широке коло навчальних завдань із формування й розвитку загальних та професійних компетентностей майбутніх фахівців. Надано методичку розроблення тренінгу як організаційної форми навчання і практичної підготовки фахівців, а також технологію підготовки викладачів-тренерів у закладі вищої освіти.

Рекомендовано для викладачів закладів вищої освіти, які використовують тренінгові технології в процесі професійної підготовки, а також методистів, молодих спеціалістів, аспірантів і студентів.



УДК 378.147(075)

© Афанасьєв М. В., Полякова Г. А., Романова Н. Ф., Лола Ю. Ю., Білоконенко Г. В., Іпполітова І. Я., Ачкасова С. А., Тютлікова В. В., Ковальова В. І., Лугова В. М., Сатушева К. В., Азізова К. М., Лебедева І. Л., Іваненко О. В., 2018
© Заг. ред. М. В. Афанасьєва, 2018
© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2018

ISBN 978-966-676-724-3

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Навчальний тренінг у системі підготовки фахівців із вищою економічною освітою	7
1.1. Особливості тренінгового навчання у закладі вищої освіти.....	7
1.2. Формування загальних і фахових компетентностей у тренінговому навчанні	16
Висновки.....	23
Творчі завдання	24
Контрольні запитання для самоперевірки	24
Розділ 2. Підготовка та проведення навчального тренінгу	25
2.1. Методика розроблення навчального тренінгу з формування загальних і фахових компетентностей студентів	25
2.2. Цілі, цільові групи та компетентнісно-орієнтовані результати навчального тренінгу	28
2.3. Розроблення програми навчального тренінгу	32
2.4. Тренінгові методи, вправи і завдання	39
2.5. Управління самостійною роботою студентів під час тренінгового навчання.....	47
2.6. Оцінювання процесу та результатів навчального тренінгу	61
Висновки	68
Творчі завдання	68
Контрольні запитання для самоперевірки	68
Розділ 3. Особливості підготовки викладача до тренерської роботи	70
3.1. Розвиток педагогічної майстерності викладача-тренера у закладі вищої освіти.....	70
3.2. Тренінг для викладача закладу вищої освіти	77
3.3. Проведення навчального тренінгу: рекомендації майбутнім викладачам-тренерам.....	85
3.3.1. Що робити тренеру для формування групової динаміки?.....	85
3.3.2. Робота тренера з дорослими учасниками	89
3.3.3. Як працювати зі складними учасниками тренінгу?.....	91
3.3.4. Важливі організаційні умови	92

Висновки	94
Творчі завдання	95
Контрольні запитання для самоперевірки	95
Розділ 4. Навчальні тренінги.....	96
4.1. Комплексний тренінг "Обґрунтування міжнародного інвестиційного проекту" (М. В. Афанасьєв, О. В. Іваненко)	96
4.2. Комплексний фаховий тренінг "Фінансові послуги з недержавного пенсійного забезпечення та фінансовий моніторинг" (С. А. Ачкасова).....	124
4.3. Тренінг "Складаємо успішне резюме" (В. І. Ковальова, В. В. Тютлікова).....	157
4.4. Тренінг "Соціологічне мислення. Готовність особистості до суспільної активності" (В. М. Лугова, К. В. Сатушева)	177
4.5. Тренінг "Визначення культурної спадщини регіону та розвиток туризму" (Ю. Ю. Лола)	203
4.6. Тренінг "Пригоди дебету і кредиту в банку" (К. М. Азізова).....	223
4.7. Тренінг "Дорога в майбутнє – оцінювання інноваційних проектів" (Г. В. Білоконенко).....	238
4.8. Тренінг "Ріелтор: ми допомагаємо вам створювати ваше майбутнє" (І. Л. Лебедева)	262
Термінологічний словник	277
Список використаних джерел	280
Додатки.....	291
Додаток А. Методика розроблення навчального тренінгу	291
Додаток Б. "Піраміда навчання".....	294
Додаток В. Форми та техніки групової взаємодії.....	296
Додаток Г. Приклади вправ різного призначення.....	301
Додаток Д. Методики експрес-оцінювання учасниками тренінгу його ефективності	305
Додаток Е. Вихідна анкета учасника (зразок).....	308
Додаток Ж. Тест "Чи можу я бути тренером?".....	309
Додаток И. Пам'ятка викладачу-тренеру	310
Додаток К. Вправи до тренінгу з підготовки викладача-тренера	315
Додаток Л. Методика рольової гри	321